

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2019-12-11

Diarienummer 7808/19

Handläggare

Erika Hurtig, Verksamhetsstyrning

Telefon: 031-368 23 82

E-post: erika.hurtig@trafikkontoret.goteborg.se

Yttrande över motion av Anna-Karin Hammarstrand (D) om att inrätta riktlinjer för att minska omfånget och förtydliga Göteborgs Stads beslutsunderlag

Förslag till beslut

I trafiknämnden

1. Trafiknämnden avstyrker motionen utifrån trafikkontorets yttrande.
2. Trafiknämnden översänder trafikkontorets tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som nämndens eget yttrande.

Sammanfattning

Anna-Karin Hammarstrand (D) föreslår att det inrättas riktlinjer för att minska omfånget och förtydliga stadens beslutsunderlag.

Trafikkontorets bedömning är att det finns väldigt olika förutsättningar och ärendetyper för stadens olika nämnder och bolag. En riktlinje som ska vara giltig över hela staden riskerar att missa intentionen i motionen och kan i värsta fall få motsatta konsekvenser.

Det finns ett ansvar hos varje nämnd att arbeta med sina egna förutsättningar och vidta de åtgärder som behövs.

Trafikkontoret föreslår därför att motionen avstyrkes.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ekonomiska aspekter på att genomföra motionen blir mer indirekta och handlar till stor del om personella resurser. Kostnader som uppstår på grund av bristande förståelse/kunskap, missförstånd eller att kärnfokus har missats är svåra att bedöma, men kan vara nog så kännbara. Inte minst kan vi förlora tid i olika frågor och förtroendet kan minska för myndigheten (nämnd och förvaltning).

Oavsett om denna motion bifalles eller avslås ligger det i varje nämnds ansvar att arbeta med frågan utifrån de förutsättningar som finns i myndigheten. Ju större behov, desto viktigare att man i budgeten prioriterar utveckling av ärendeprocesser och informationshantering.

Bedömning ur ekologisk dimension

Trafikkontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Hur vi formulerar våra beslutsunderlag och hur vi beskriver frågor är en viktig fråga ur den sociala dimensionen. Dels för att vi ska uppfylla språklagens krav, men än viktigare för att det ska vara öppet och tydligt för alla vilka beslut som fattas och på vilka grunder. Det finns, om motionen bifalles, en risk att vi blir mindre transparenta om vi på staden-övergripande nivå reglerar hur mycket information som får bifogas ett ärende. Detta beroende av att ärenden kan vara så olika till naturen. En del ärenden behöver mer information, andra mindre.

Förhållande till styrande dokument

Kommunfullmäktige har beslutat om likalydande kapitel för stadens nämnder och bolag, den senaste revideringen gjordes 2018-12-21. Reglementet är inte detaljerat beskrivet, ansvaret för detaljerna ligger på respektive nämnd/bolag.

Det finns idag ingen detaljerad styrning i nämndprocessen för hela staden.

Bilagor

1. Motion av Anna-Karin Hammarstrand (D) om att inrätta riktlinjer för att minska omfånget och förtydliga Göteborgs Stads beslutsunderlag

Ärendet

Trafiknämnden ska ta ställning till en motion av Anna-Karin Hammarstrand (D) gällande att ta fram gemensamma riktlinjer i staden för beslutsunderlag. Svaret ska vara inskickat till kommunstyrelsen senast den 28 februari 2020.

Beskrivning av ärendet

Förslagsställaren lyfter fram i motionen att förtroendevalda i dagsläget löpande har från flera hundra och upp till flera tusen sidor i handlingar som ska läsas igenom. Underlagen beskrivs som omfattningsrika, med många upprepningar och med alldeles för korta sammanfattningar för att få en klar bild av ärendet. Förslagsställaren menar att det är en framgångsfaktor att förtroendevalda kan tillgodogöra sig beslutsunderlagen för att kunna fatta rätt beslut och att det idag är omöjligt. Som exempel anges sidantal för genomläsning i tre av förslagsställarens egna uppdrag vilket kopplas ihop med en artikel som beskriver genomsnittlig läshastighet.

Med hänvisning till ovanstående föreslår förslagsställaren kommunfullmäktige besluta att ge kommunstyrelsen i uppdrag att inrätta nya riktlinjer för att minska omfånget på och förtydliga beslutsunderlag i kommunfullmäktige, nämnder och bolag.

Förvaltningens bedömning

Beslutsunderlagens omfång varierar

Precis som förslagsställaren skriver är ärenden komplexa, ofta mer komplexa än förut då det i dagens samhälle finns fler beroenden att ta hänsyn till. Detta påverkar givetvis hur tjänstepersoner författar sina tjänsteutlåtanden och det är inte alltid lätt att beskriva komplexa frågor på ett enkelt vis.

Det är trafikkontorets ambition att fortsätta att arbeta med utvecklingen av beslutsunderlag, men det är utifrån kontorets perspektiv svårt att se att vi kan få till riktlinjer som ska vara gemensamma för staden och som kan fungera på lokal nivå. Det finns för stora variationer och förutsättningar för olika nämnders uppdrag och ärendetyper för att kunna hitta en linje som skulle kunna vara fungerande för alla. Möjligheten finns så klart att fatta beslut på stadenövergripande nivå, exempelvis att bilagor inte ska bifogas. Trafikkontoret bedömer dock att detta riskerar att få konsekvenser som står i direkt motsats med förslagsställarens intention, dels genom att ledamöter skulle lägga mer tid på att begära ut olika bilagor - vilket ökar administrationen för såväl politiker som tjänstepersoner - och dels genom att tjänsteutlåtandena i en verksamhet som trafiknämndens skulle bli avsevärt mycket längre för att få med den information som behövs för att göra ärendet begripligt och välunderbyggt. Inte alltid, men i många fall kan man använda bilagor mer som ett uppslagsverk i stället för att tränga ner i bilagan på djupet. Det finns även en risk för att en sammanfattande text istället för bilagor kan upplevas som mindre transparent då informationen är filtrerad.

Den mall som är beslutad för tjänstutlåtanden påverkar

Kommunstyrelsen har fattat beslut den 11 september 2019 § 667 om hur mallen för tjänsteutlåtanden ska se ut. Utifrån trafikkontorets syn är det ett bra exempel för att belysa problematiken i denna fråga. Trafikkontoret har inte fått vara delaktig i arbetet med framtagandet av mallen eller getts möjlighet att komma med inspel och kommentarer. Mallens instruktion är omfattande, det finns tvingande rubriker och mallen tar inte hänsyn till vilken typ av ärende det gäller eller i vilken verksamhet/nämnd behandlas. Den nya mallen

uppmannar till att ha långa och omfattande tjänsteutlåtanden. I det fall denna motion bifalles bör revidering av mallen för tjänsteutlåtanden vara en del av arbetet med framtagande av riktlinjer.

Sammanfattningarnas längd

Ett tjänsteutlåtande är en sammanfattning av ett ärende där en eller flera handläggare har lyft fram de viktigaste parametrarna för att kunna förstå och besluta om ett ärende. En sammanfattning i ett tjänsteutlåtande syftar till att sätta rätt läsglasögon på läsaren och att lyfta ut huvuddragen av beslutsunderlaget för dem som inte behöver fördjupa sig i underlaget. Att förlänga en sammanfattning skulle utöka antalet upprepningar vilket är något som förslagsställaren redan pekat ut som ett av problemen med dagens tjänsteutlåtanden. Trafikkontoret ser inte att förslaget om längre sammanfattningar kan minska antalet upprepningar eller att det skulle öka förståelsen är ärendets komplexitet. Tvärtom ser trafikkontoret en risk i att det minskar motiveringen för läsaren att läsa igenom resterande tjänsteutlåtande.

Att skriva begripligt

Det är en konst att skriva kort och koncist samt på ett sätt som blir begripligt. Det är inte bara beslutsfattare som ska förstå beslutsunderlag utan även allmänheten, inte minst eftersom det annars blir svårt att kunna granska myndigheterna. Det finns en språklag vi ska förhålla oss till och sedan flera år tillbaka är klarspråk ett vedertaget begrepp som vi arbetar efter. Handläggare i olika professioner har både individuella strukturella variationer i skrivvana. I detta finns det säkerligen mycket vi kan fortsätta att utveckla i staden och på varje förvaltning. Utifrån varje nämnds uppdrag och verksamhet behöver olika åtgärder sättas in, men somligt ser vi skulle kunna ge stor nytta av om vi kunde samordna i staden. Exempel på detta är att ta fram ett gemensamt utbildningsmaterial för att skriva enligt klarspråk. Ett sådant material skulle kunna göra stadens röst mer likalydande och därigenom mer igenkännande oavsett om interaktionen är mellan förtroendevalda och förvaltning, eller mellan myndigheten och allmänheten.

Vägen framåt bör vara olika

Det finns idag ingen detaljerad styrning i nämndprocessen för hela staden. En riktlinje för att reglera omfattningen på beslutsunderlag blir en väldigt snuttifierad riktlinje som väcker frågor om vad mer vi bör reglera inom området.

Det finns helt klart mer att göra när det gäller beslutsunderlag i staden. Exempelvis måste tjänstepersoner fortsätta att se över och värdera vilka bilagor som ska skickas med tjänsteutlåtanden, handläggare behöver stöttning i att skriva koncist och med fokus på kärnan, vilka tjänstepersoner som är lämpligast handläggare i respektive ärende behöver funderas över, om ärendet utöver skriftlig handling behöver en muntlig föredragning och vem som finns tillgänglig för frågor med mera. Trafikkontoret ser dock att det skulle vara svårt att ytterligare reglera beslutsunderlag med centrala riktlinjer. Varje nämnd och förvaltning behöver istället komma överens om hur deras gemensamma arbete ska se ut, beslutsunderlagens omfång, innehåll och inläsningstid – utöver det som redan beslutats för hela staden – är en del av detta.

Att regelbundet se över arbetssätt är viktigt. Det finns också ansvar för de politiska partierna att se till att de förtroendevalda har förutsättningar för att utföra de uppdrag de blir tilldelade då det finns en stor variation i hur pass betungande olika uppdrag i olika nämnder.

Maria Axberg

Avdelningschef

Nils-Gunnar Ernstson

T.f. Trafikdirektör